

Załącznik nr 6 do Regulaminu Konkursu

ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI KRAKOWA

luty 2006

zamawiający

Gmina Miejska Kraków, Urząd Miasta Krakowa,

Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

31 004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4

Autorzy:

Anna Agata Kantarek

Monika Gołąb-Korzeniowska

Elżbieta Karczmarzka

Maciej Motak

Maria Noworól

Aleksandra Tchórzewska

KRAKÓW

CENTRA, PIERŚCIEŃ I SYSTEMY REWITALIZACJI

**ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
SKRÓT**

1. Wstęp

Rozwój terenowy miasta a zwłaszcza jego ekspansja na nowe, łatwo dostępne tereny, często pozostawia wewnątrz obszary o nierozwiązanych, trudnych problemach świadczących o degradacji miejsca. Równocześnie w większości w tych zdeprecjonowanych obszarów można odnaleźć znaczny potencjał - społeczny, gospodarczy czy kulturowy. W obszarze miasta nie ma terenów niepotrzebnych, są tylko miejsca niedostosowane, chwilowo odrzucone, ulegające coraz większej dewastacji tak społecznej jak i przestrzennej.

Program rewitalizacji postrzegany jako program syntetyczno-całościowy, mający na celu przywrócenie do życia poprzez różne działania aktywizujące, powinien określać miejsca o największym nagromadzeniu konfliktów oraz wskazywać możliwości ich rozwiązania. Program ten winien być interdyscyplinarny i wielokierunkowy, obejmować zagadnienia systemowe - ogólne i detale, być tworzony z odczuć społecznych i wiedzy zawodowej, realizowany przy współdziałaniu lokalnych społeczności i władz samorządowych.

Rozważań na temat rewitalizacji nie sposób rozpocząć bez koncepcji ochrony wartości i walorów miasta i koncepcji jego rozwoju. Oznacza to myślenie o zasadach ochrony, aktywności i obsługi. Strategia Rozwoju Krakowa (Strategia) ustala takie właśnie zasady. Ich graficznym odzwierciedleniem są na przykład: mapy ochrony kulturowej, rehabilitacji zabudowy blokowej, aktywizacji kulturowej, gospodarczej i naukowo-technicznej oraz obsługi transportem drogowym i szynowym.

Nawiązując do Strategii, za cele nadrzędne lokalnego programu rewitalizacji przestrzeni miejskich Krakowa uznano:

- podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez podniesienie jakości istniejących przestrzeni publicznych i kreowanie nowych, tworzenie warunków do wypoczynku, podnoszenie standardów mieszkaniowych, zwiększenie bezpieczeństwa, poprawę stanu środowiska,
- przeciwdziałanie kryzysom w sferze społecznej i gospodarczej poprzez integrację lokalnych społeczności na rzecz działań dla miasta i przeciwdziałania patologiom społecznym oraz pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej,
- ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez rozwój turystyki i kultury, udostępnienie zdegradowanych terenów pod nowe inwestycje oraz poprawę infrastruktury komunikacyjnej,
- otoczenie opieką obiektów i zespołów zabytkowych oraz walorów krajobrazowo-przyrodniczych a zwłaszcza terenów otwartych,
- usuwanie zaniedbań w zakresie stanu technicznego i estetyki zabudowy oraz infrastruktury.

Odpowiedzi na postawione zadanie szukano w kojarzeniu różnych sposobów myślenia o rewaloryzacji, jej zasięgu i skalach opracowania. Poszukiwano różnorodnych inspiracji i łączono je w logiczne całości. Uporządkowane uwarunkowania rozdzielono na siedem poziomów skal opracowania.

Klasyfikacje problemów ujęto w dwóch głównych nurtach szeroko pojętych działań dotyczących społeczności miasta i przestrzeni miejskiej. Zaproponowano również formuły realizacji programu przyjmując za podstawę otwartość programu rewitalizacji. Analizy zapisano w formie graficznej i tekstowej.

Przeprowadzone analizy były podstawą do wskazania obszarów spełniających kryteria degradacji, jak również zdefiniowania charakterystycznych dla nich grup problemów.

Podano wstępne propozycje obszarów spełniających kryteria założone w autorskim programie rewaloryzacji. Do tych zapisów włączono tereny Krakowa, które były przewidywane dotychczas do

objęcia programami rewitalizacji. Uznano, że dla wszystkich wyznaczonych obszarów możliwe będzie współfinansowanie projektów z funduszy krajowych i zagranicznych. Wskazano również możliwe do realizacji działania poprzez partnerstwo publiczno-prywatne.

Z przeprowadzonych wielokierunkowych analiz szczegółowych wyłoniono obszary, które powinny być objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji. Równocześnie uznano za celowe dokonanie syntezy działań pozwalającej na określenie większych zespołów spełniających wcześniej przyjęte kryteria oraz określenie ich hierarchii w kolejności podejmowania prac rewitalizacyjnych.

Wskazano celowość równoczesnych działań, koordynowanych przez władze samorządowe, w sferze społecznej i przestrzennej oraz konieczność popularyzacji programów przyjętych do realizacji oraz efektów wdrożenia programów.

Wskazano przewidywane źródła finansowania i podano wstępne zasady zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji.

1.1 Metodologia

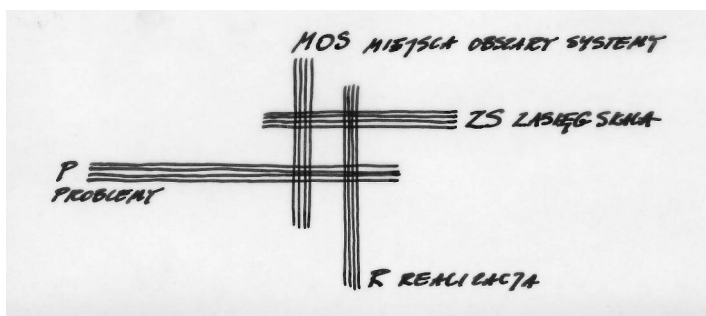
Przygotowanie programu rewitalizacji powinno odbywać się na kilka sposobów /Ryc. 1/, polegających na:

po pierwsze - określeniu zasięgu i różnorodności skal rozpatrywanego problemu,

po drugie - określeniu problemów występujących w mieście, których dotyczyć może rewitalizacja,

po trzecie - wskazaniu konkretnych terenów, które powinny zostać objęte rewitalizacją /w aspekcie miejsc, systemów i obszarów/,

po czwarte – zdefiniowaniu i wstępnym opracowaniu zagadnień związanych z realizacją programu /harmonogramy, pozyskiwanie środków, operacje, wdrażanie, monitoring, sprzężenia zwrotne/.

Ryc. 1. Rewitalizacja – sposoby myślenia

ZS Zasięg i skala opracowania /7 poziomów/

Poszczególne problemy rewitalizacyjne miasta powinny być rozwiązywane w skalach im odpowiadających. To wydaje się oczywiste w przypadku, gdy chodzi o remont czy zmianę funkcji konkretnych obiektów budowlanych, lecz dużo mniej czytelne gdy chodzi o wyodrębnienie problemów warunkujących prawidłowe procesy rewitalizacji w skali całego miasta. Program rewitalizacji powinien porządkować przede wszystkim takie uwarunkowania.

Jest konieczne, by w skali całego Miasta prowadzone były w sposób ciągły i ukierunkowany badania o charakterze statystycznym i monitoringowym zarówno zjawisk społecznych, aktywności jak i wszelkiego typu zjawisk kryzysowych dotyczących mieszkańców i zasobów materialnych. W przypadku

Krakowa również ustaleniami, które muszą być zdecydowane w skali całego Miasta jest mapa gabarytów oraz mapa znaczeń – stąd programem rewitalizacji w tym zakresie należy objąć cały obszar Miasta **/pierwszy poziom/**.

Drugi poziom to działania o charakterze systemowym, warunkujące podjęcie działań w mniejszych skalach /aktywizacja gospodarcza, problematyka społeczna, transport, infrastruktura/.

Trzecim poziomem powinien być poziom zespołu urbanistycznego o złożonej problematyce rewitalizacyjnej /różnorodność własności, funkcji, formy/.

Czwarty poziom to zespół urbanistyczny o prostej problematyce rewitalizacyjnej /scalona własność, dominacja jednej funkcji, jednowątkowa forma/.

Piąty poziom obejmuje działania w obrębie jednej działki własnościowej i w warunkach oczywistych wytycznych urbanistycznych.

Szósty poziom to rewitalizacja obiektu budowlanego i **siódmy** – remonty częściowe.

P Klasyfikacja problemów

Proponuje się określenie problematyki w dwóch głównych, szeroko pojętych działaniach dotyczących społeczności i przestrzeni /Ryc. 2/.

I. SPOŁECZNOŚĆ

SPOŁECZNOŚĆ

ELEMENTY PRAWIDŁOWEGO ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

skala środowisk zamieszkania, powiązania

punkty „społecznej krystalizacji” /szkoła, parafia, sport, handel, rekreacja/

czytelność dzielnic /granice, charakterystyka/, mapa kultur

PROBLEMY, ZAPOBIEGANIE PROBLEMOM

GOSPODARKA

aktywizacja gospodarcza i turystyczna

HISTORIA, ZNACZENIA, KULTUROWA TOŻSAMOŚĆ

PAMIĘĆ HISTORII SPOŁECZNOŚCI POPRZEC MIEJSCA, CZYTELNOŚĆ ZAPISU

WSPÓŁCZESNOŚCI, MAPA ZNACZEŃ

CZYTELNOŚĆ I ZACHOWANIE HISTORYCZNYCH UKŁADÓW URBANISTYCZNYCH
/miejsca, obszary, linie/

II. PRZESTRZEŃ

TERENY

ZAMIESZKAŁE /stare dzielnice – zabudowa kwartałowa, tereny osiedli

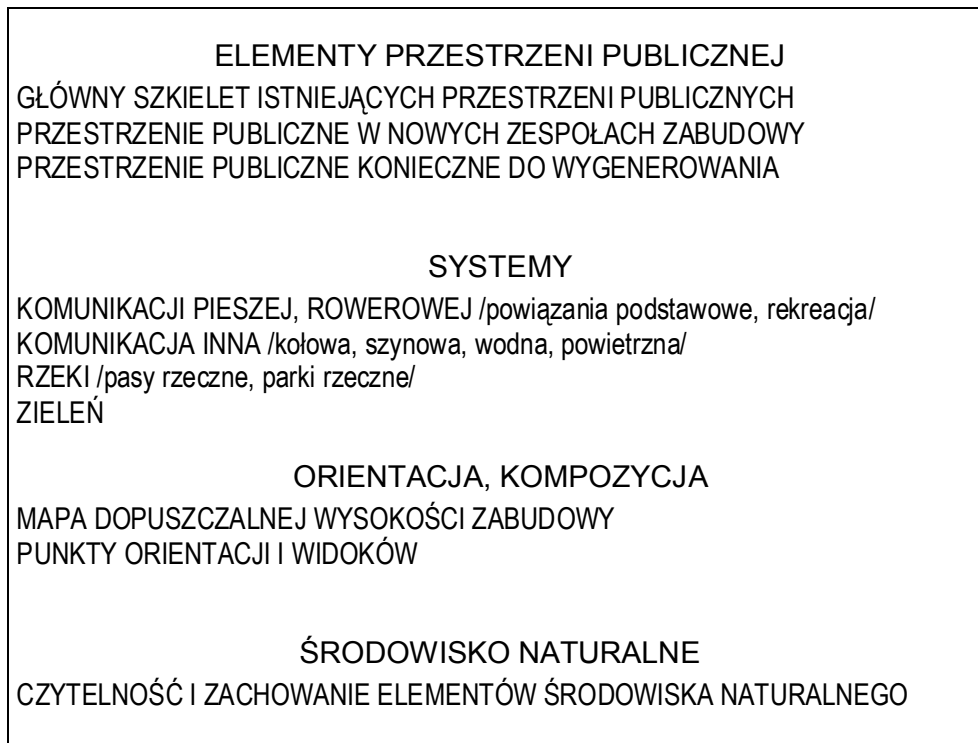
modernistycznych, tereny zabudowane po 90tym roku/

REWITALIZOWANE PO INNYCH FUNKCJACH /przemysł, kolej, składy, wojsko,

nieużytki, infrastruktura/

OTWARTE /zieleń, parki/

OTOCZENIE NOWYCH FUNKCJI /zespoły hipermarketów

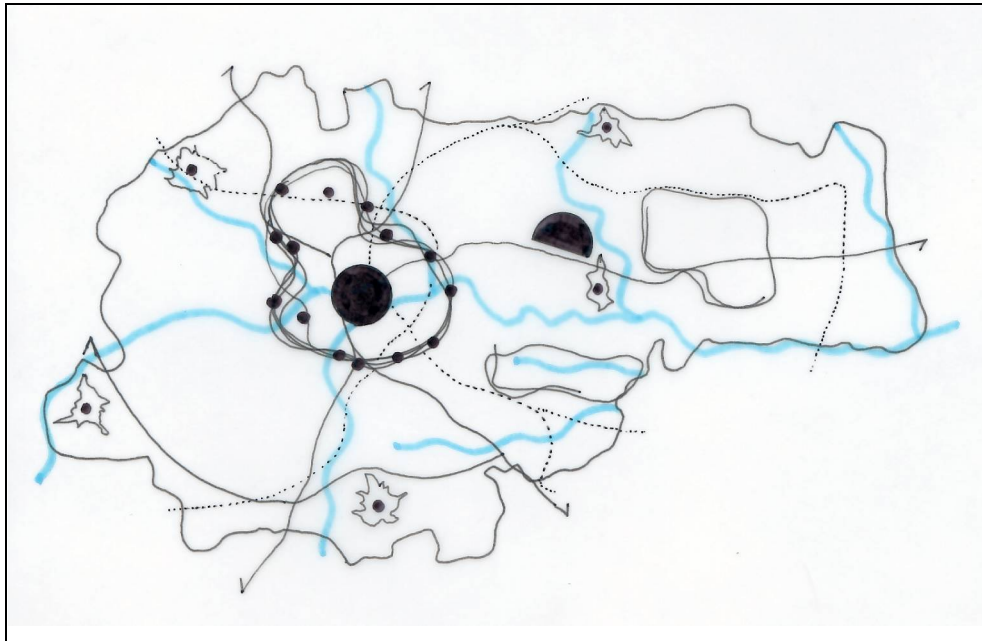

Ryc. 2. Klasyfikacja problemów

MOS Miejsca, Obszary, Systemy

W przypadku pierwszego poziomu działań obszarem działania jest cały Kraków. W przypadku następnych wiązanie poszczególnych poziomów z konkretnymi obszarami jest przedwczesne i niecelowe.

Przedstawiona propozycja opiera się na przekonaniu, że rewitalizacji powinny podlegać zarówno **obszary centralne** miasta jak i tereny przyległe do centrum a wykazujące brak lub niedomiar intensywności wykorzystania /**pierścień wokół centrum Krakowa**/, a także **centra lokalne** /związane z zamieszkaniem i przemysłem/ oraz **systemy** oparte o walory środowiska naturalnego i kulturowego.

Ryc. 3. Schemat obszarów Rewitalizacji Krakowa

CENTRA, PIERŚCIEŃ I SYSTEMY REWITALIZACJI MIASTA

Opracowanie **mapy dopuszczalnych gabarytów** dla całego miasta jest konieczne ze względu na ustalenie podstawowych zasad ładu przestrzennego Miasta. Proponowana mapa znaczeń odnosi się do porządkowania ikonosfery współczesnej przestrzeni miejskiej coraz częściej zdominowanej znaczeniami o marginalnej wartości dla kultury Miasta. **Mapa znaczeń** oprócz właściwej ekspozycji miejsc pamięci czy pomników może stać się sposobem formułowania nowych zapisów o dawnej i najnowszej historii miasta, określać miejsca reprezentacji społeczności lokalnych, a również stanowić podstawę rewaloryzacji fragmentów przestrzeni i ustalać zasady lokalizacji elementów reklamowych. Obydwa dokumenty mają charakter zarówno ochrony wartości jak i stymulujący harmonię w sferze kulturowo-społecznej i przestrzennej.

R Realizacja

Współczesna urbanistyka coraz częściej posługuje się formułą operacyjną. Jednak dla właściwego rozwoju miasta konieczne jest zachowanie właściwej proporcji i kompetencji pomiędzy urbanistyką zasad i operacji. Dobrym rozwiązaniem /jeśli nie idealnym/ jest przykład francuski, gdzie ustala się zasady /formuła planu ogólnego/ i przewiduje wiele działań operacyjnych /najbardziej rozpowszechniona formuła ZAC/.

Wobec braku pełnej formuły urbanistyki zasad dla Krakowa proponuje się, aby dokument w skali całego miasta ustalał podstawowe zasady rewitalizacji społeczno-kulturowej i przestrzennej oraz posiadał charakter otwarty wobec pozostałych problematyk i nowych wyzwań, dając szansę na inicjatywy i rozstrzygnięcia, których nie da się dzisiaj przewidzieć.

Otwartość Programu Rewitalizacji jest konieczna. Z punktu widzenia realizacji istotne jest, aby to Gmina Miejska była koordynatorem i decydującym poszczególnych działań. Zapewni to zarówno tworzenie dokumentów w skali całego Miasta /mapa gabarytów i mapa znaczeń/ jak i powołanie organu nadzorującego całość działań /Pełnomocnik Prezydenta oraz Zespół lub Wydział UM/.

Otwartość Lokalnego Programu Rewitalizacji jest konieczna. Z punktu widzenia realizacji istotne jest, aby to Gmina Miejska była koordynatorem i decydentem poszczególnych działań. Zapewni to zarówno tworzenie dokumentów w skali całego Miasta /mapa gabarytów i mapa znaczeń/ jak i powołanie organu nadzorującego całość działań /Centrum Rewitalizacji.

1.2. Ustalenia

Istotną bazą, na której opierają się ZLPR stanowią dokumenty:

- a) „Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego m. Krakowa”
- b) „Strategia Rozwoju Krakowa”
- c) Wieloletnie programy inwestycyjne
- d) Raport o stanie miasta
- e) Raport o stanie środowiska
- f) Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
- g) Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Miejskiej Kraków na dzień 31.12.04.
- h) Program ochrony środowiska i stanowiący jego element Plan gospodarki odpadami dla Miasta Krakowa - plan na lata 2005 - 2007 z uwzględnieniem zadań zrealizowanych w 2004 roku oraz perspektywa na lata 2008 - 2011”.

Jako kryteria przyjęto:

- K1 wysoki poziom bezrobocia mieszkańców
- K2 wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe
- K3 wysoki poziom przestępczości
- K4 niski poziom wykształcenia mieszkańców
- K5 niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców
- K6 wysoki poziom degradacji technicznej infrastruktury i budynków
- K7 wysoki poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego

Na tym etapie opracowania nie jest możliwe precyzyjne określenie występowania kryteriów K1, K2, K4 i K5. Kryteria K3, K6 i K7 występują na wszystkich wybranych obszarach; w tym K6 w zakresie w jakim określone zostały potrzeby rewitalizacji w danym obszarze.

2. Wybór obszarów rewitalizacji

2.1 Propozycje wskazania obszarów spełniających kryteria degradacji

Przyjęto siedem klas obszarów:

A

Całość obszaru Miasta w granicach administracyjnych

B

Obszary dotychczas przewidziane do objęcia programem rewitalizacji /wg warunków konkursu/:

- B1 Kazimierz
- B2 Stare Podgórze
- B3 Zabłocie
- B4 Bonarka
- B5 Liban
- B6 Białe Morza /rejon sanktuarium Bożego Miłosierdzia/
- B7 stara Nowa Huta
- B8 Kraków Wschód – Branice

C

Główny układ obszarów zdegradowanych:

- C1 Centrum Krakowa
- C2 Centrum Nowej Huty – obszar pomiędzy skarpą i al. Jana Pawła II

- C3 Centra uzupełniające –
 - C31 Mydlniki, Ześlawice, Mogiła, Swoszowice, Tynec
 - C32 Nowa Huta Wschód, Płaszów

Pierścień rewitalizacji terenów

pokolejowe:

C4 Krowodrza/Prądnicka

C5 Prokocim/Bieżanów

powojkowe:

C6 Głowackiego

C7 Dworzec Wschód

poprzemysłowe:

C8 Cystersów

C9 Stoczniovców

C10 Rydlówka

C11 Łagiewnicka

C20 Łęg

poprzemysłowo-powojkowe:

C12 Grzegórzecka

posportowe:

C13 Cichy Kącik

nieużytki oraz rehabilitacja zabudowy osiedlowej:

C14 Czterdziestówki

C15 Armii Krajowej/Mydlnicka

tereny zielone:

C16 Park „Krzemionki Podgórskie”

C17 Zakrzówek

C18 Polne Kwiaty/ Księcia Józefa

C19 Staw Płaszowski/ Bagry

D

Obszary rzeczne oraz pozostałe zespoły parkowe i zielone:

D1 Bulwary Wiślane:

D11 część centralna

D12 część zachodnia, Bielańsko -Tyniecka

D13 część wschodnia, Nowohucko - Niepołomska

zespoły rzeczne:

D2 Wilga

D3 Rudawa i Młynówka

D4 Prądnik, Sudół i Potok Bibicki

D5 Dłubnia

D6 Potok Kościelnicki

D7 Drwina

D8 Serafa

inne obszary zieleni parkowej:

D9 Przylasek Rusiecki

D10 Nowa Huta – „Zalew“

E

Kręgi forteczne /obiekty i linie/

F

Rejon przystanków kolei miejskiej:

F1 w obrębie obszarów rewitalizacji

F2 pozostałe, istniejące

F3 pozostałe, nowe

G

Obszary objęte rehabilitacją zabudowy blokowe /wg Strategii Rozwoju Krakowa/:

G1 Azory

G2	Prądnik Czerwony
G3	Zesławice
G4	Olsza
G5	Olsza II
G6	Czyżyny
G7	Bieńczyce
G8	Dąbie
G9	Ludwinów
G10	Wola Duchacka

Wybrane obszary przedstawione są na załączniku graficznym (nr.1).

2.2 Propozycje zdefiniowania dla wskazanych obszarów grup problemowych

A

Całość obszaru Miasta w granicach administracyjnych:

- wdrażanie, koordynacja i monitoring całego programu,
- kierunkowe badania i opracowania natury statystycznej, naukowej, konkursy,
- mapa gabarytów,
- mapa znaczeń,
- praca nad „miastem dzielnic” rozumiana jako tworzenie środowiska społecznego miasta w oparciu o skalę dzielnic, sąsiedztwa i kultur lokalnych, korekta granic dzielnic, tworzenie centrów dzielnic i punktów społecznej „krystalizacji”, uczytelnienie mapy kultur,
- szeroko pojęte zapobieganie problemom społecznym w ramach dzielnic,

C

Główny układ obszarów zdegradowanych:

C1 Centrum Krakowa /po linię Alei, KCK i linię kolejową, wraz z Półwsiem Zwierzynieckim i Wesołą oraz obszarami Kazimierza, Podgórze i Zabłocia/:

- podniesienie standardu przestrzeni publicznych i wykorzystanie zaniedbanych przestrzeni wewnątrz kwartałów zabudowy,
- rozwiązywanie problemów koegzystencji ruchu pieszego i ruchów kołowych /parkingi, regulacje/,
- porządkowanie ikonosfery,
- praca nad bezpieczeństwem,

C2 Centrum Nowej Huty – Stare centrum oraz obszar pomiędzy skarpą i al. J. Pawła II:

- jak wyżej,
- wymykanie dostępności obszarów mieszkaniowych dla zwiększenia bezpieczeństwa,
- podniesienie standardu środowiska mieszkaniowego,

C3 Centra uzupełniające:

C31 Mydlniki, Zesławice, Mogiła, Swoszowice, Tynec:

- pielęgnowanie oraz wydobycie roli istniejących ośrodków w strukturze miasta /Tynec, Mogiła – historyczne centra kultu, turystyka, rekreacja; Mydlniki, Zesławice – wielofunkcyjne ośrodki aktywizacji; Swoszowice – uzdrowisko/,
- porządkowanie struktury,

C32 Nowa Huta Wschód, Płaszów:

- aktywizacja gospodarcza,
- porządkowanie struktury,
- nowe parcelacje celowe pod kątem różnych form zabudowy administracyjnej i przemysłowej

Pierścień rewitalizacji terenów:

pokolejowe:

C4 Krowodrza/Prądnicka

C5 Prokocim/Bieżanów

- funkcje usługowe, kreowanie poprzecznych powiązań pomiędzy izolowanymi dzielnicami,
- nowe parcelacje celowe pod kątem różnych form zabudowy administracyjnej i przemysłowej,

powojaskowe:

C6 Głowackiego

C7 Dworzec Wschód

- rezerwa terenu z możliwością realizacji struktury miejskiej o różnych funkcjach z uwzględnieniem obszarów urządzonej zieleni parkowej,

poprzemysłowe:

C8 Cystersów

- porządkowanie struktury
- uzupełnienie parcelacji pod zabudowę związaną z aktywizacją gospodarczą,

C9 Stoczniovców

- uzupełnienie parcelacji pod zabudowę związaną z aktywizacją gospodarczą
- rezerwa terenu z możliwością realizacji struktury miejskiej o różnych funkcjach z uwzględnieniem obszarów urządzonej zieleni parkowej,

C10 Rydlówka

C11 Łagiewnicka

C20 Łęg

- porządkowanie struktury,
- wykorzystanie istniejącego zainwestowania kubaturowego do nowych funkcji,
- uzupełnienie parcelacji pod zabudowę związaną z aktywizacją gospodarczą
- rezerwa terenu z możliwością realizacji obszarów urządzonej zieleni parkowej,

poprzemysłowo-powojkowe:

C12 Grzegórzecka

- rezerwa terenu z możliwością realizacji struktury miejskiej o różnych funkcjach z uwzględnieniem obszarów urządzonej zieleni parkowej,

posportowe:

C13 Cichy Kącik

- rewitalizacja funkcji związanych ze sportem, nieużytki oraz rehabilitacja zabudowy osiedlowej:

C14 Czterdziestówki

- wykorzystanie istniejącego zainwestowania kubaturowego do nowych funkcji,
- rezerwa terenu z możliwością realizacji struktury miejskiej o różnych funkcjach z uwzględnieniem obszarów urządzonej zieleni parkowej,
- funkcje usługowe, kreowanie poprzecznych powiązań pomiędzy izolowanymi dzielnicami,

C15 Armii Krajowej/Mydlnicka

- rehabilitacja fragmentu obszaru mieszkaniowego, domknięcie modernistycznej osi Miasteczka Studenckiego,
- rezerwa terenu z możliwością realizacji struktury miejskiej o różnych funkcjach z uwzględnieniem obszarów urządzonej zieleni parkowej,

tereny zielone:

C16 Park „Krzemionki Podgórskie”

- kreacja obszaru pamięci związanego z KL,
- rehabilitacja obszarów zielonych i kulturowych,
- kreacja centrum obsługi parku

C17 Zakrzówek

- rehabilitacja obszarów zielonych i kulturowych,
- rezerwa terenu z możliwością realizacji obszarów urządzonej zieleni parkowej i rekreacji wraz z obsługą,

C18 Polne Kwiaty/ Księcia Józefa

C19 Staw Płaszowski/ Bagry

- rehabilitacja obszarów zielonych i kulturowych,
- rezerwa terenu z możliwością realizacji obszarów urządzonej zieleni parkowej i rekreacji wraz z obsługą,

D

Obszary rzeczne oraz pozostałe zespoły parkowe i zielone:

D1 Bulwary Wiślane:

D11 część centralna

- modernizacja i przebudowa bulwarów,
- rehabilitacja obszarów zielonych i kulturowych,
- kreacja górnych bulwarów równoległe do ul. Kościuszki,
- realizacja kładek pieszych przez Wisłę,
- kreacja nowych lokalnych powiązań pieszych z bulwarami,
- usprawnienie turystycznej komunikacji wodnej,

D12 część zachodnia, Bielańsko – Tyniecka

- rehabilitacja obszarów zielonych i kulturowych,
- budowa ścieżek rekreacyjnych i rowerowych w północnej części
- tworzenie terenów rekreacji i sportu,

D13 część wschodnia, Nowohucko – Niepołomicka

- budowa ścieżek rekreacyjnych i rowerowych,
- rehabilitacja obszarów zielonych i kulturowych,
- tworzenie terenów rekreacji i sportu,

zespoły rzeczne:

D2 Wilga

D3 Rudawa i Młynówka

D4 Prądnik, Sudół i Potok Bibicki

D5 Dłubnia

D6 Potok Kościelnicki

D7 Drwina

D8 Serafa

inne obszary zieleni parkowej:

D9 Przyłasek Rusiecki

D10 Nowa Huta – „Zalew“

- rehabilitacja obszarów zielonych i kulturowych,
- tworzenie parków rzecznych,
- kreacja nowych lokalnych powiązań pieszych i rowerowych,
- tworzenie nowych centrów rekreacji i sportu,

E Kręgi forteczne /obiekty i linie/

- udostępnienie terenów fortów, rewaloryzacja zabudowy i zieleni, określenie dzierżawców lub gospodarzy, wprowadzenie atrakcyjnych funkcji /obsługa rekreacji, kultura/, rewitalizacja i pielęgnacja widoków,
- udrożnienie połączeń w ramach poszczególnych kręgów fortecznych dla komunikacji pieszej i rowerowej,
- informacja turystyczna,

F Rejon przystanków kolei miejskiej:

F1 w obrębie obszarów rewitalizacji, F2 pozostałe, istniejące, F3 pozostałe, nowe

- redefinicja obszaru jako węzła komunikacyjnego, przystanki komunikacji przesiadkowej, zaplecze parkingowe, usługi handlu i gastronomii,
- aktywizacja gospodarcza obszaru, nowe miejsca pracy,
- kreacja przestrzennej atrakcyjności obszarów,

G Obszary objęte rehabilitacją zabudowy blokowe wg Strategii Rozwoju Krakowa

- regulacje prawne /uchwała RM/ dotyczące obszarów spółdzielni mieszkaniowych,
- regulacje prawne /uchwała RM/ dotyczące minimalnych standardów środowiska mieszkaniowego /usługi, zieleni urządzona, komunikacja, parkingi, dostępność/
- podniesienie standardu środowiska mieszkaniowego – związanego ze stanem technicznym, wyposażeniem w usługi, zieleni, komunikację, parkingi, z bezpieczeństwem
- kreowanie centrów aktywizacji osiedlowej, plan dostępności terenów, monitoring
- budowa nowych miejsc pracy – usługi, administracja i nieuciążliwa produkcja

INNE

- likwidacja nieużytków związanych z nieoszczędnym prowadzeniem naziemnych linii uzbrojenia technicznego.

Obszary przedstawiono graficznie na Załączniku nr 1.

2.3 Propozycje scalenia obszarów spełniających kryteria degradacji w zespoły

Wskazane do rewitalizacji obszary niejednokrotnie sąsiadują ze sobą tworząc zespoły, które ze względu na ich przestrzenne, społeczne i gospodarcze związki powinny zostać rozpatrywane wspólnie. Uzasadniają to również :

- relacje pomiędzy obszarami,
- stopień degradacji miejsc,
- zachowane walony kulturowe, przyrodnicze i krajobrazowe,
- warunki formalne do wdrażania programu,
- założona otwartość programu.

Z analiz szczegółowych wyłoniono trzy grupy obszarów :

- obszary przewidziane do rewitalizacji w pierwszej kolejności tworzące zespoły duże, zwarte, o różnorodnej i skomplikowanej problematyce, oznaczone na rysunku cyframi I – VIII,
- obszary rozproszone, tworzące zespoły mniejsze /centra i systemy/ - towarzyszące grupie I – VIII, przewidziane do rewitalizacji w drugiej kolejności,
- obszary związane z rekreacją codzienną i weekendową stanowiące połączony system punktowy i dolinny, przewidziane do rewitalizacji w trzeciej kolejności.

Przy takim założeniu Zespół I obejmuje obszary B1, C1, - Stare Miasto, Półwie Zwierzynieckie i Kazimierz.

Zespół II obejmuje obszary B2-B5, C8-C12, C16, C19, B4 i G8.

Zespół III obejmuje obszary C17, C18, D12 przewidziane do rehabilitacji tereny zielone, krajobrazy i zespoły kulturowe przeznaczone na funkcje turystyczno – wypoczynkowe i sportowe po obu stronach Wisły /część bulwarów Bielańsko – Tynieckich/.

Zespół IV obejmuje obszary C4, C6, C7, C14, C15, G1 - wzdłuż linii kolejowej przewidziane do aktywizacji usługowej i gospodarczej tereny przemysłowe, pokolejowe /składy, bocznice, przystanki kolejowe/, powojenne i osiedle mieszkaniowe Azory.

Zespoły II, III, IV tworzą pierścień obszarów otaczających centrum Miasta.

Zespół V obejmuje obszary B7, C2, C31, D5, D10, D13. Zespół łączy układ urbanistyczny Nowej /Starej/ Huty, tereny o dużym znaczeniu przyrodniczym i krajobrazowym, zasoby kulturowe /Mogiła/ i system usługowych przestrzeni publicznych.

Zespół VI obejmuje obszary C19, C32 - Płaszów pomiędzy Drwiną i Serafą przewidziany do aktywizacji gospodarczej, uporządkowania struktury przestrzennej, reparcelacji pod kątem różnych form zabudowy administracyjnej i przemysłowej.

Zespół VII obejmuje obszar B6, Łagiewniki – Sanktuarium Miłosierdzia Bożego przewidziany do zagospodarowania pod kątem obsługi zwiększonego ruchu pielgrzymkowego i rehabilitacji terenów nie uporządkowanych.

Zespół VIII obejmuje obszary B8, C32, D9 - Nowa Huta-Wschód, Branice i tereny dawnych wsi o zatrzymanym rozwoju w terenach byłej strefy ochronnej kombinatu metalurgicznego.

Druga grupa terenów do rewitalizacji rozproszonej obejmuje zespoły mniejsze, głównie mieszkaniowe G2-G7, G9, G10, punktowe /pozostałe centra/ w tym zespół przemysłowy i tereny o funkcji sportowej związane z AWF (C 20 – Łęg/Czyżyny), a także elementy systemu związanego z transportem miejskim.

Trzecia grupa terenów do rewitalizacji obejmuje obiekty, elementy liniowe /kręgi i drogi forteczne/, zespoły zieleni i doliny rzek szczególnie atrakcyjne dla ruchu turystycznego, rekreacji i edukacji ekologicznej.

Obszary przedstawiono graficznie na Załączniku nr 2.

Zaproponowana wstępnie kolejność rewitalizacji zespołów ma charakter otwarty, dopuszcza korygowanie wynikające z warunków formalnych w poszczególnych grupach obszarów. Szczegółowe określenie granic terenów objętych programem nastąpi w kolejnej fazie opracowania tematu.

2.4 Hierarchia kolejności obejmowania działaniami rewitalizacyjnymi zaproponowanych zespołów / obszarów.

Przyjmując za punkt wyjścia przedstawioną powyżej propozycję scalenia obszarów zdefiniowanych w pkt. 2.2, mając również na uwadze niezbędny zakres i złożoność działań wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz stopień zaawansowania prac przygotowawczych, przyjmuje się hierarchię kolejności obejmowania tymi działaniami wskazanych zespołów / obszarów.

- 1) – Pilotażowy program rewitalizacji i aktywizacji przemysłowego obszaru Zabłocia, zgodnie z pozyskany w 2005 roku poprzez ogłoszony konkurs projektem opracowanym przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych z Katowic (w ramach Zespołu II).
- 2) – Zespół V („stara” Nowa Huta).
- 3) – Obszar Krakowskiego Kazimierza (w ramach Zespołu I).
- 4) – Zespół VIII ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Branic.

Lokalny Program Rewitalizacji będzie obejmował (w różnym stopniu szczegółowości opracowania) wszystkie uwzględnione w Założeniach zespoły / obszary, a także umożliwi dołączanie – w razie potrzeb – kolejnych obszarów wskazywanych ewentualnie poprzez konsultacje społeczne. Sugeruje się uwzględnienie w Programie – jako załącznika - wstępnego harmonogramu działań mających na celu przygotowywanie kolejnych szczegółowych programów w miarę pozyskiwania niezbędnych analiz i badań dla poszczególnych zespołów / obszarów.

2.5 ”Scenariusz” rewitalizacji Miasta

Traktując LPR jako program systematycznego, ciągłego procesu odnowy przestrzeni miasta założono równoczesne i uzupełniające się działania w nurcie społeczno-gospodarczym, przestrzennym i formalnym.

W warstwie społeczno-gospodarczej za podstawowe uznano:

- rozpoznanie problemów społecznych np. zagrożenie zdrowia, mienia, życia poziom bezrobocia i ubóstwo z nim związane, ich skalę i zmienność (na podstawie materiałów statystycznych i informacyjnych zawartych w „Raportach o stanie miasta” uzupełnione o wiedzę czerpaną ze źródeł bezpośrednich, takich jak wyniki z przeprowadzonych w środowiskach lokalnych ankiet, sondaży czy wywiadów, wyznaczających „chore” i „zdrowe” obszary organizmu miejskiego),
- wyłonienie lokalnych liderów gotowych do współpracy z zawodowymi trenerami,
- poszukiwanie partnerów do współpracy np. właściciele nieruchomości, przedsiębiorcy, organizacje społeczne, instytucje,

- uruchomienie ukierunkowanych badań statystycznych, socjologicznych, ekonomicznych.

W nurcie przestrzennym istotne będzie:

- rozpoznanie stanu istniejącego przestrzeni fizycznej i szeroko pojętego środowiska „miejsca” m.in. wyodrębnienie „mapy znaczeń”, „mapy skażeń środowiska” itd.,
- określenie kierunków przemian przestrzennych,
- podanie propozycji kreacji przestrzeni wzmocnione przez opinię fachowców i konsultantów różnych dziedzin wiedzy dotyczące m.in. dopuszczalnych gabarytów /mapy dopuszczalnych gabarytów/,
- popularyzacja prac w środowiskach lokalnych, Radach Dzielnic, w komisjach Rady Miasta, w środkach przekazu, itd.,
- szukanie partnerów finansowania realizacji lokalnego programu rewitalizacji.

Otwartość systemu kwalifikacji do Lokalnego Programu Rewitalizacji umożliwia:

- tworzenie systemu informacji o możliwościach przystąpienia do Programu /jakiego typu programy i projekty mogą być zgłaszane i kto w nich może uczestniczyć, sposoby i zakres współfinansowania/,
- monitorowanie zmian w zakresie występowania degradacji,
- zainteresowanie potencjalnych uczestników,
- włączenie społeczności lokalnych w uczestnictwo w zakresie zgłaszania informacji o miejscach zagrożonych,
- pomoc przy składaniu wniosków,
- uświadamianie społecznościom lokalnym korzyści wynikających z prowadzonych prac rewitalizacyjnych,
- szerokie propagowanie osiągniętych efektów realizacji programu, zarówno na poziomie dzielnicy jak i miasta.

Zakłada się, że gromadzeniem wniosków zainteresowanych współuczestnictwem w programie rewitalizacji zajmą się różne podmioty, które współpracują ze sobą w celu rozwiązania określonego problemu /wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta; instytucje państwowe: gospodarki komunalnej, użyteczności publicznej, edukacji, sportu i turystyki, kultury; kościoły, instytucje kościelne, związki wyznaniowe; stowarzyszenia i fundacje; spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; deweloperzy, właściciele budynków, osoby prywatne/.

Na podstawie przedstawionych w pracy analiz i przyjmując powyższe założenia, opracowano zasady działań rewitalizacyjnych.

1. Przewiduje się możliwość podziału obszarów na podobszary oraz wydzielenie w nich zadań priorytetowych.
2. Przy wyborze kolejności podejmowania działań rewitalizacyjnych należy uwzględnić jako decydujące niżej wymienione czynniki:
 - Stopień degradacji
 - wielkość lub częstotliwość zjawiska na danym terenie zgodnie z przyjętymi kryteriami degradacji,
 - ocena wskaźnikowa na podstawie danych statystycznych, badań specjalistycznych,

- ocena społeczna na podstawie badanych odczuć społecznych,
 - Występowanie cech rozwojowych obszaru w zakresie istniejącego potencjału i uwarunkowań lokalizacyjnych
 - Ranga wartości kulturowych i przyrodniczych ulegających degradacji
 - Liczba wniosków zgłaszanych przez zainteresowane podmioty
 - Możliwość ubiegania się o dofinansowanie z funduszy unijnych
 - Zgodność proponowanych działań z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Strategią Rozwoju Miasta.
 - Zatwierdzony lub będący w trakcie opracowania Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego.
 - Ujęcie w Wieloletnich Programach Inwestycyjnych działań w obszarach proponowanych do Programu Rewitalizacji w odniesieniu do całości terenu lub jego elementów.
3. Pierwszeństwo w objęciu działaniami rewitalizacyjnymi posiadają te obszary lub podobszary, które już posiadają warunki formalne do wdrażania programu, a następnie obszary, dla których powstały lub są tworzone programy społeczne.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego posiadają:
 - obowiązujący: Osiedle Krzesławice, Rejon Fortu Skala;
 - w trakcie opracowania: Bonarka, Branice, Obszar Zakrzówka, Ujście Wilgi, Zabłocie.
 - Zapisane w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa jako przewidziane do rewitalizacji są osiedla: Azory, Bieńczyce, Dąbie, Na Kozłówce, Na Stoku, Na Wzgórzach, Olsza II, Podwawelskie, Prądnik Czerwony, Ugorek, II Pułku Lotniczego.
- Do pilotażowej operacji rewitalizacyjnej zostały wskazane:
- Osiedle Podwawelskie,
 - historyczne zespoły urbanistyczne: Kazimierz i Stare Podgórze,
 - obszary przemysłowe: Kraków-Wschód, Zabłocie i Płaszów.
- Przewidziane do rewitalizacji w „Strategii”:
 - obszary, które są w całości lub ich elementy są ujęte w przyjętym budżecie miasta /wpisane do Wieloletnich Programach Inwestycyjnych/;
 - posiadające w trakcie realizacji poprawę obsługującego je układu komunikacyjnego zarówno w ramach inwestycji strategicznych jak i programowych;
 - podlegające programowi ochrony i kształtowania zieleni miejskiej /m.in. zagospodarowanie terenu „Łąk Nowohuckich”, miejskie i osiedlowe parki/,
 - realizowane w ramach rewaloryzacji i renowacji obiektów zabytkowych /wszystkie umieszczone w przyjętym budżecie miasta/,
 - odnoszące się inwestycji kultury, oświaty i sportu znajdujących się w obszarach objętych LPR /wg. zał. nr 4 do uchwały Nr XCVIII/05 Rady Miasta Krakowa z dn. 21 grudnia 2005/
 - Wobec których, podjęte zostały już prace w zakresie planu programu rewitalizacji.
 - Program Rewitalizacji Obszaru Zabłocia.

2.6 Przewidywany model finansowania

Projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji realizowane być mogą przy współudziale finansowym:

- budżetu miasta, w tym również w postaci wkładu własnego dla projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych,
- budżetu państwa – w tym środków finansowych z poszczególnych ministerstw,
- środków prywatnych dla projektów indywidualnych beneficjentów,
- środków funduszy krajowych takich jak Narodowy, Wojewódzki czy Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- funduszy unijnych i mechanizmów finansowych,
- środków finansowych w ramach projektów realizowanych w formule PPP.

Decyzje, co do realizacji proponowanych zadań, jak i ich kolejności, będą uzależnione m.in. od sytuacji finansowej miasta, stopnia przygotowania inwestycji, uregulowania stosunków własnościowych, ale również od możliwości pozyskania dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania.

Udział miasta w finansowaniu projektów objętych ww. programem wynikać będzie zawsze z odpowiednich zapisów w aktualnym dokumencie **Budżetu Miasta**. Część zadań, które zapewne będą realizowane w ramach rewitalizacji obszarów znajduje się już w budżecie miasta na rok 2006.

Analiza sytuacji finansowej miasta Kraków dokonana zostanie na podstawie analizy Budżetu Miasta Krakowa oraz planowanych wydatków związanych z realizacją Wieloletniego Programu Inwestycyjnego. Celem analizy jest określenie możliwości sfinansowania bądź współfinansowania zadań, które zostaną sformułowane w trakcie przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Nowe możliwości realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych stwarza również Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420), które może być zawarte, o ile korzyści dla interesu publicznego są przeważające w stosunku do korzyści wynikających z innych sposobów realizacji danego przedsięwzięcia. Konieczne będzie przeprowadzenie szczegółowej analizy efektywności oraz zagrożeń związanych z wyborem takiego sposobu realizacji przedsięwzięć.

W ramach programu rewitalizacji ujęte zostaną również projekty realizowane **w całości ze środków podmiotów** podejmujących działania rewitalizacyjne: podmiotów sektora prywatnego (zarówno komercyjnych jak i niekomercyjnych) – lokalnych przedsiębiorców, właścicieli nieruchomości, inwestorów, ale także stowarzyszeń, fundacji, zakładów opieki zdrowotnej czy też uczelni wyższych. Podmioty te oczywiście mogą samodzielnie ubiegać się o dofinansowanie swoich projektów z programów dla nich przeznaczonych.

Jednym z istotniejszych założeń realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji jest tworzenie warunków do pozyskiwania dla poszczególnych projektów zewnętrznych środków finansowych. Możliwość uzyskania wsparcia finansowego ze środków **Unii Europejskiej** warunkowane jest spełnieniem określonych kryteriów w odniesieniu do wyboru projektów, działań oraz zasad ich monitorowania.

Programy, do których zgłaszać można wnioski w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji finansowane są z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Funduszu Spójności.

W związku z rozpoczęciem z początkiem roku 2007 nowego okresu programowania Unii Europejskiej na lata 2007-2013, Programy stworzone na potrzeby realizacji priorytetów w tym okresie obejmą projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W latach 2007-2013 mają w Polsce obowiązywać Programy Operacyjne dla realizacji szczegółowych celów **Narodowej Strategii Spójności** (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) na lata 2007-2013. NSS będzie realizowana zarówno przy pomocy **Programów Operacyjnych (PO)**, zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz **Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO)**, zarządzanych przez Samorzady poszczególnych województw. Programy Operacyjne na lata 2007-2013 przewidują szereg możliwości współfinansowania zadań dotyczących działań rewitalizacyjnych.

W Małopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 znajduje się Priorytet 7: Środowisko kulturowe i przestrzeń regionalna. Pośród Działań wymienionych w Priorytecie 7 znajdują się:

Działanie 7.1. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego

Działanie ma na celu przede wszystkim przywrócić zapomnianym obiektom i ważnym, z punktu widzenia tożsamości regionalnej miejscom, dawnej świetności oraz podjąć niezbędnych kroków w celu uniknięcia ich degradacji w przyszłości. Zakłada się również podjęcie działań promocyjnych i kampanii informacyjnych propagujących małopolskie dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe skierowanych do krajowych oraz zagranicznych odbiorców. W ramach działania realizowane będą:

- projekty związane z rewitalizacją, konserwacją, renowacją, rewaloryzacją, zachowaniem, modernizacją, adaptacją oraz zabezpieczeniem przed zagrożeniami historycznych i zabytkowych obiektów wraz z ich otoczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków, na listę światowego dziedzictwa UNESCO, miejsc pamięci i martyrologii itp.;
- projekty związane z rewitalizacją, konserwacją, renowacją, rewaloryzacją, zachowaniem, modernizacją, adaptacją publicznych obiektów poprzemysłowych wraz z ich otoczeniem w celu przystosowania ich na cele kulturalne- muzea nowoczesności, galerie sztuki- ze szczególnym uwzględnieniem projektów angażujących nowoczesne technologie;
- projekty związane z konserwacją publicznych zbiorów zabytków ruchomych oraz zabytkowych księgozbiorów i archiwaliów a także tworzeniem kompleksowych systemów informacji i zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki oraz zabezpieczeniem zabytków ruchomych i nieruchomości przed kradzieżą i zniszczeniem;
- projekty związane z zachowaniem, ochroną, rewitalizacją oraz zabezpieczeniem przed zagrożeniami obiektów dziedzictwa przyrodniczego, w szczególności parków narodowych, parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, pomników przyrody, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000 itp.;
- projekty związane z organizacją kampanii promocyjnych oraz informacyjnych na temat obiektów i obszarów o szczególnym znaczeniu kulturowym i przyrodniczym, w tym działania edukacyjne (*cross-financing*).

Działanie 7.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia służące ożywieniu społecznemu i gospodarczemu różnego typu obszarów zdegradowanych. Realizowane będą projekty inwestycyjne polegające na:

- rewitalizacji obszarów problemowych w miejskiej przestrzeni publicznej w zakresie, estetyzacji otwartych przestrzeni, poprawy bezpieczeństwa publicznego i umacnianiu

- więzi społecznych we wspólnotach mieszkańców, oraz towarzyszące edukacyjne, kampanie społeczne (*cross-financing*),
- adaptacji obiektów i terenów przemysłowych, powojennych i pogórnicych do nowych funkcji gospodarczych, kulturowych lub rekreacyjnych,
- dostosowywaniu zdegradowanych obszarów do potrzeb nowych inwestycji.

Jednym z Programów Operacyjnych jest **Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”**. W ramach Priorytetu XII „Kultura i dziedzictwo kulturowe” realizowane będzie Działanie 12.2 „Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym”. W ramach działania wspierane będą projekty z zakresu rozwoju oraz poprawy stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym. Celem realizacji działania jest także zwiększenie dostępu do kultury i poprawa jakości oferty kulturalnej oraz wzrost atrakcyjności kraju dla turystów, inwestorów i mieszkańców. Priorytety Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” obejmują również projekty związane z działaniami proekologicznymi, poprawą zasobów wodnych, modernizacją szlaków transportowych oraz modernizacją sektora energetycznego.

Innym źródłem, z którego pozyskać można środki finansowe na realizację zadań z zakresu rewitalizacji jest **Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy EOG**. W ramach priorytetu 2.3. Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast dostępne są środki na szeroko rozumianą rewitalizację. Celem przedsięwzięć realizowanych w ramach priorytetu jest zachowanie i odbudowa europejskiego dziedzictwa kulturowego wraz z jego otoczeniem oraz wykreowanie narodowych produktów turystyki kulturowej w historycznych miastach Polski /w szczególności Warszawa, Kraków, Gdańsk, Wrocław, Poznań/.

W ramach priorytetu do realizacji możliwe są między innymi projekty z zakresu:

- rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, szczególnie realizowane w ramach przyjętych strategii rozwoju produktów turystyki kulturowej,
- rewitalizacji historycznych obszarów miejskich,
- rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne zespołów fortyfikacyjnych oraz budowli obronnych,
- rewitalizacji obiektów przemysłowych o wysokiej wartości historycznej na cele kulturalne, w szczególności na muzea nowoczesności,

Poszczególne projekty składane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji mogą być ponadto składane w ramach innych programów i źródeł finansowania krajowego i zagranicznego, **w zależności od dziedziny**.

W ramach pozostałych Programów na lata 2007 – 2013 przewidziano realizację projektów pokrywających działania z zakresu min:

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka zakłada wsparcie projektów, których celem jest zwiększenie znaczenia sektora nauki w gospodarce poprzez realizację prac B+R w kierunkach uznanych za priorytetowe dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Priorytety Programu pokrywają również rozbudowę infrastruktury naukowej, informatyzację administracji oraz pomoc przedsiębiorstwom zorientowanym na działalność w sektorze B+R. Rozbudowa bazy naukowej oraz działania zwiększające konkurencyjność miasta oraz lokalnych przedsiębiorstw, są w sposób istotny powiązane z rewitalizacją Miasta Krakowa.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki zakłada współfinansowanie działań aktywizujących rynek pracy i przeciwdziałających bezrobociu. Priorytety Programu pokrywają przedsięwzięcia zorientowane na otwartość rynku pracy dla, rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz podnoszenie jakości wykształcenia i kompetencji w regionach. Przedsięwzięcia współfinansowane z Programu mają na celu aktywizację potencjału społecznego miasta Krakowa.

Na kolejność realizacji wskazanych w programie przedsięwzięć będą mieć wpływ terminy aplikowania i rozstrzygnięć konkursów w ramach programów unijnych czy też możliwości pozyskania inwestorów prywatnych.

W związku z możliwymi zmianami w Programach i pojawieniem się nowych Programów zakładających współfinansowanie projektów rewitalizacji obszarów miejskich, istnieje możliwość poszerzenia listy modeli finansowania rewitalizacji Miasta Krakowa, poza te zaprezentowane w rozdziale 2.6.

2.7 Propozycja systemu zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji /wdrażanie i monitorowanie/

Wdrażanie programu odbywać się będzie przez

- powołanego przez Prezydenta miasta Pełnomocnika ds. rewitalizacji stojącego na czele zespołu ds. rewitalizacji lub wyodrębnionego w Urzędzie Miejskim Wydziału ds. Rewitalizacji lub
- zewnętrzny podmiot zarządzający, którym może być spółka miejska.

W obu przypadkach głównymi zadaniami podmiotu zarządzającego będzie:

- koordynacja Programu w obszarze miasta,
- organizacja systemu monitoringu,
- organizacja systemu informacji o możliwościach i zasadach przystąpienia do Programu,
- sporządzanie raportów okresowych i końcowych,
- aktualizacja Programu: włączanie nowych wniosków, korygowanie granic, weryfikacja planów działań, uzupełnianie i aktualizacja danych w oparciu o zmiany w występowaniu „stanów kryzysowych” i zgłaszane przez społeczność,
- popularyzacja Programu – informowanie społeczeństwa o celach i rezultatach Programu,
- współpraca z poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta, w kompetencjach których leżą poszczególne aspekty problematyki rewitalizacyjnej.

Podmiot zarządzający będzie podlegał bezpośrednio Prezydentowi miasta.

W ramach potrzeby możliwe jest powołanie Zespołu Koordynacyjnego Programu – na poziomie dzielnicy lub w wypadku projektów położonych w ponad jednej dzielnicy zespoły ponaddzielnicowe.

Zadaniem ich będzie:

- koordynacja działań realizatorów poszczególnych projektów
- współpraca z realizatorami projektów miejskich i beneficjentami projektów
- aktualizacja projektów
- przygotowywanie materiałów do raportów

Możliwe jest również realizowanie poszczególnych projektów przez instytucje wnioskujące.

Monitorowanie realizacji programu dokonywane przez Zespół Monitorujący obejmować będzie przebieg wdrażania Programu i ocenę postępu w jego realizacji. Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o przyjęte wskaźniki na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania. W odniesieniu do projektów realizowanych przy współudziale funduszy unijnych monitorowanie musi odnosić się do wymogów zawartych w Programach Operacyjnych.

Wykaz obowiązujących wskaźników w odniesieniu do Projektów ZPORR w ramach Priorytetów I - IV obejmujący poziom produktu i rezultatu /w obecnej chwili nie ma obowiązku przy monitorowaniu wykazywania wskaźników oddziaływania/ ulega stałej aktualizacji i jest zamieszczony na stronach internetowych ZPORR. Wskaźniki obowiązujące przy monitorowaniu są wykazane do poszczególnych działań i poddziałań w ramach Priorytetów.

Ocena skuteczności wdrażania Programów Operacyjnych realizowanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 oparta będzie o szczegółowo opracowane wskaźniki.